

Publiceret på KUNSTEN.NU d. 19. oktober 2010.

<http://www.kunsten.nu/artikler>

[/artikel.php?samtalekokkenet+liveart+ellen+henrik+vestergaard+friis](http://www.kunsten.nu/artikler/artikel.php?samtalekokkenet+liveart+ellen+henrik+vestergaard+friis)

Jette Hye Jin Mortensen: *Tell It The Way They Tell It*, 2009. (Foto: Andreas Rosforth)

Behovet for samtale

19. okt. 2010 [Debatindlæg] **Den performative kunst er en bastard, der endnu ikke har fundet sin plads eller sit sprog mellem scenekunsten og billedkunsten i Danmark. Og det er på høje tid.**

Af Ellen Vestergaard Friis og Henrik Vestergaard Friis

Moden dikterer tilsyneladende at en fernisering, udover en indkogt thaisuppe, også skal have en underbetalt performancekunstner - hvis det da ikke er den rigtige kunstner, som laver lidt sjov til ferniseringen efter at have stået to år i sit studie og skabt det egentlige værk.

Den performative kunst bliver stadigvæk ikke taget helt alvorligt, selvom den er begyndt at fylde mere på kunstscenen. *U-TURN* viste en del performancekunst, og Overgaden og Museet for Samtidskunst giver også plads til den. Teaterscenerne ved som mange af gallerierne og museerne overhovedet ikke, hvad de skal stille op med den.

Nu vil *Samtalekokkenet* – et nyt forum for performativ kunst i Danmark – forsøge at skabe nye begreber og forståelser for kunstformen. Der er brug for at vise, at performativ kunst er mere end sjov og ballade. Performativ kunst har længe nok været marginaliseret i Danmark.

Spirende forbindelser

Der er i dagens Danmark flere billedkunstnere, der benytter sig af performative og teatraliske virkemidler. Mange af disse nye konceptuelt og performativt arbejdende kunstnere har en baggrund i Fyns Kunstakademi eller linien for Mur og Rum på Kunstakademiet i København. Folk som Ulla Hvejsel, Olof Olsson, Hannah Heilmann, Ursula Nistrup, Christian Falsnaes, Stine Marie Jacobsen, Jette Hye Jin Mortensen; bare for at nævne nogle få.

Henrik og Ellen Vestergaard Friis, der står bag *Samtalekokkenet*. (portrætfoto)

Det danske scenekunstmiljø arbejder i sagens natur både performativt og teatralisk. I *Samtalekokkenet* ønsker vi at trække nogle linier og forbindelser op. Scenekunstmiljøet har mange dygtige udøvere, men søger udover et hus også retning og muligheder. Alt for ofte bliver en god idé gemt væk bag lækkert lys, spontant opståede ideer og ønsket om at underholde. Ofte bliver livet pint ud af live-øjeblikket.

Kunstens bastard

Den performative kunst hører ikke helt til i hverken billedkunsten eller scenekunstens kasser. Kunstnere som nycirkus-artisten Mille Lundt, fænomenet Miss Fish, Filmmanden Søren Fauli og musikeren Goodiepal er lige så vigtige for formen som Signa, Lilibeth Cuenca Rasmussen, Søren Dahlgaard og Claus Beck-Nielsen er det.

Lilibeth Cuenca Rasmussen: *Never Mind Pollock* under samtidskunstfestivalen *U-TURN* i 2008. (Foto: Andreas Rosforth)

Fra Signas totalinstallation, *Villa Saló*, tidligere i år. (Foto: Erich Goldmann)

Grundlæggende er det ikke vigtigt *hvor* kunstnerne i *Samtalekokkenet* kommer fra. Alligevel vil vi i *Samtalekokkenet* overvejende lade billed- og scenekunsten performe og blive anmeldt. Disse miljøer fostrer de fleste performativt arbejdende og kan med sikkerhed berige hinanden.

Mange billedkunstnere, der bruger performance i deres værker, låner redskaber fra scenekunsten og taler om roller, gentagelser, virkning, publikumskontakt og om at arbejde tidsbaseret. Men hvad er det for et landskab, de ubevidst eller bevidst betræder, når de inddrager performativitet og teatralitet i deres værker og undersøgelser?

Danske scenekunstnere kan lære meget af konceptbaseret billedkunst. Scenekunsten burde stille flere spørgsmål til indholdet i deres værker og lade det blive den drivende kraft, som bestemmer formen; istedet for at formen i sin krampagtige perfektionisme bliver begrænsende for indholdet. Energien fra en passioneret og ægte undersøgelse kan ikke erstattes af nok så megen flot teknik, formfuldendte dramatiske kurver og lækre dansetrin.

Kritiske mangler

Anmeldermiljøet spiller naturligvis også en afgørende rolle. Tiårets økonomiske optur har forvandelt anmeldelser til produktanvisninger og rapporter fra anmeldernes følelsesliv.

Billedkunstnere beklager niveauet i anmeldelserne, og at visse anmeldere har for mange kasketter på og også optræder som kuratorer og udvalgsmedlemmer.

I scenekunsten står det endnu værre til. En forestilling bliver kun anmeldt, hvis den spiller tyve gange på et af de såkaldte 'anerkendte' spillesteder. Det gør værker med mindre end en halv million kroner i støtte sjældent, og derfor anmeldes de kun, hvis de er yderst spektakulære eller provokerende.

God scenekunst, der ikke opfylder disse krav, bliver ikke anmeldt. Ikke et ord om anmeldelsernes niveau!

CoreAct: *Undgåelsens bevægelighed*, 2010. (Pressefoto / Det Kongelige Bibliotek)

Udfordring af klicheerne

Anmeldelser og kritik er vigtigt for dannelsen af formen, publikum og udøverne. Vi taler om kvalitet i den performative kunst for at udvikle et fælles sprog for den. Derfor vil der til hvert *Samtalekøkken* befinde sig mindst én kritiker til at modsige sig vores kritik af kritikken.

Kritikeren medbringer en holdning til kritikken som disciplin. Han eller hun giver en mundtlig anmeldelse af et aktuelt værk, der bliver udfordret af en anden kritiker som opponent og står åben for diskussion med publikum: Hvad lægger anmeldelsen vægt på? Er det dét vi gerne vil vide? Hvilke begreber og ræsonnementer gøres der brug af?

I dansk Wikipedia hedder det: "*Et samtalekøkken er et fornemt udstyret køkken, der ikke i første række er beregnet til madlavning*". Vi valgte titlen, fordi det er på tide at gøre op med perfektionismen og lægge klicheerne bag sig. Vores *Samtalekøkken* er fornemt udstyret - med dygtige kunstnere, interessante kritikere og byens bedste publikum.

Fakta:

Det første *Samtalekøkken* finder sted torsdag den 21 oktober 2010 fra klokken 19. Flere *Samtalekøkkener* følger den 16. november og i 2011 på følgende datoer: 20/1, 17/2, 28/4 og 19/5. Mere information på www.liveart.dk

FAKTABOKS

Titel: *Samtalekøkkenet – Forum for performativ kunst*

Start: 21/10/2010

Slut: 19/05/2011

Sted:

Warehouse 9
Halmtorvet 13

1700 København V

Åbningstider: Mandag til lørdag 10 – 19

www.warehouse9.dk